
September 2018

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgi- vende Praksis- udvalg for 2017

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-361-0

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	INDLEDNING	4
1.1	Direktørens forord	4
1.2	Det Rådgivende Praksisudvalg	5
KAPITEL 2	BEHANDLINGEN AF KLAGER OVER KOMMUNALE AFGØRELSER	7
2.1	Udviklingen i perioden 2015-2017	7
2.2	Kvaliteten i de trufne afgørelser	14
KAPITEL 3	PRAKSISKOORDINERING I 2017	16
3.1	Praksisudvalgets drøftelser	16
3.2	Principafgørelser	17
3.3	Tematiserede møder - de 1200 sager	20
3.4	Praksisundersøgelser på det kommunale område	24
3.5	Formidlingsaktiviteter	26
3.6	Betalingskurser	27
3.7	Planlagte praksiskoordinerende aktiviteter i 2018	28
BILAG 1	REALITETSBEHANDLEDE SAGER	30
BILAG 2	PRINCIPAFGØRELSER 2017 – BESKÆFTIGELSE SOMRÅDET	39
BILAG 3	PRINCIPAFGØRELSER 2017 – SOCIALOMRÅDET	42
BILAG 4	PRINCIPAFGØRELSER 2017 – DET KOMMUNALE BØRNEOMRÅDE	51

KAPITEL 1

Indledning

1.1 DIREKTØRENS FORORD

Dette er Ankestyrelsens fjerde årlige redegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg om sagsbehandlingen af klager over kommunalbestyrelsens afgørelser. Redegørelsen giver en samlet status over sagsbehandlingen af klager i 2017 til Det Rådgivende Praksisudvalg.

Redegørelsen er behandlet på møde i Det Rådgivende Praksisudvalg den 4. september 2018. Redegørelsen indeholder blandt andet oplysninger om udviklingen i sagsbehandlingen, om formidling af praksis og om nye indsatsområder.¹ I redegørelsen er der både statistik og en række eksempler på, hvad vi har arbejdet med i årets løb.

Vi har også i 2017 haft et stort fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden. Som det fremgår af kapitel 2 er det desværre ikke lykkedes helt, og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 4,7 måneder i 2017, mens den gennemsnitlige liggetid² var 3,1 måned. Målet for vores sagsbehandling er fortsat, at ikke kun liggetiden, men også sagsbehandlingstiden skal falde til tre måneder.

Samtidig skal vi bevare en høj kvalitet i vores afgørelser. Her kan vi også i år fremvise et flot resultat for sager hos Folketingets Ombudsmand. Ombudsmanden udtalte nemlig kun kritik i én enkelt sag ud af de 527 sager, vi havde til behandling hos Ombudsmanden i 2017.

Praksiskoordineringen er en vigtig opgave for Ankestyrelsen, og vil også være et fokusområde for os i 2018.

Ingeborg Gade
Direktør

¹ Lovforslag nr. L 158 forenkling af klagestrukturen på det sociale og beskæftigelsesmæssige område, almindelige bemærkninger, punkt 3.1.3.5.

² Liggetider er et mål for, hvor længe de sager, som Ankestyrelsen har modtaget, har verseret (ligget) i styrelsen. Det handler altså kun om sager, der endnu ikke er afgjort.

UDVALGETS OPGAVER

1.2 DET RÅDGIVENDE PRAKSISUDVALG

I henhold til retssikkerhedslovens § 80 har Ankestyrelsen nedsat et centralt rådgivende praksisudvalg. Udvalgets funktioner er at:

- følge og rådgive Ankestyrelsen om den koordinering af praksis, Ankestyrelsen har pligt til at foretage
- rådgive Ankestyrelsen om kriteriet for udvælgelse af de op til 1.200 klagesager, der bliver behandlet med deltagelse af beskikkede medlemmer³
- rådgive om behov for særlige indsatsområder på baggrund af kvalitetsmålinger af de kommunale afgørelser, Ankestyrelsen behandler som ankeinstans
- rådgive om generel formidling og vejlede om Ankestyrelsens praksis
- behandle Ankestyrelsens årlige redegørelse til udvalget om sagsbehandlingen i klagesager over kommunalbestyrelsens afgørelser.

Direktøren for Ankestyrelsen er formand for Det Rådgivende Praksisudvalg. De øvrige medlemmer bliver udpeget af Ankestyrelsen efter indstilling fra henholdsvis Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd og Danske Handicaporganisationer.

MEDLEMMER AF UDVALGET I 2017

Direktør Thorkil Juul var udvalgets formand første halvdel af 2017, mens direktør Ingeborg Gade var formand anden halvdel af året. De øvrige medlemmer af udvalget var:

- Kommunernes Landsforening (KL) – konsulent Sidsel Krarup Bjerrum
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA) – chefkonsulent Maria Bille Høegh
- Landsorganisationen i Danmark (LO) – konsulent Christian Sølyst
- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) – konsulent Jette Høy
- Danske Handicaporganisationer (DH) – Landsformand Heidi Thamestrup, Landsforeningen Autisme.

³ Retssikkerhedslovens § 52c, stk. 2 og 59a, stk. 3.

Om Ankestyrelsen

Ankestyrelsen er en administrativ myndighed under Økonomi- og Indenrigsministeriet, der blandt andet afgør klagesager om

- kommunernes afgørelser på det sociale og beskæftigelsesmæssige område
- afgørelser fra Udbetaling Danmark om sociale ydelser
- afgørelser på børne- og familieområderne
- sager om arbejdsskader og arbejdsmiljø
- sager om arbejdsløshedsforsikring

I alt afgjorde Ankestyrelsen i 2017 omkring 55.000 sager.

Ankestyrelsen leverer også sekretariatsbistand til seks selvstændige nævn. Det er Arbejdsmiljøklagenævnet, Adoptionsnævnet, Ligebehandlingsnævnet, Klagenævnet for Specialundervisning, Psykolognævnet og Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Den 1. april 2017 fik Ankestyrelsen ansvaret for Det Regionale og kommunale tilsyn.

Herudover yder Ankestyrelsen også sekretariatsbistand til Det Rådgivende Praksisudvalg.

Ankestyrelsens afgørelse af sager er uafhængig af instrukser og udtalelser fra myndigheder eller andre. Dermed minder Ankestyrelsen om en domstol for klager.

Ankestyrelsen er også ansvarlig for at koordinere kommunernes praksis på social- og beskæftigelsesområdet. Det gør vi blandt andet ved at udsende principafgørelser, gennemføre undersøgelser af kommunernes sagsbehandling og praksis, yde rådgivning til kommunerne og tilbyde undervisning.

Ankestyrelsen har kontorer i København, Aalborg og Ringsted.

Læs mere om Ankestyrelsen på www.ast.dk.

KAPITEL 2

Behandlingen af klager over kommunale afgørelser

Dette kapitel omhandler hovedtallene for Ankestyrelsens afgørelse af klager over kommunale afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet set over en treårig periode, men med fokus på 2017.

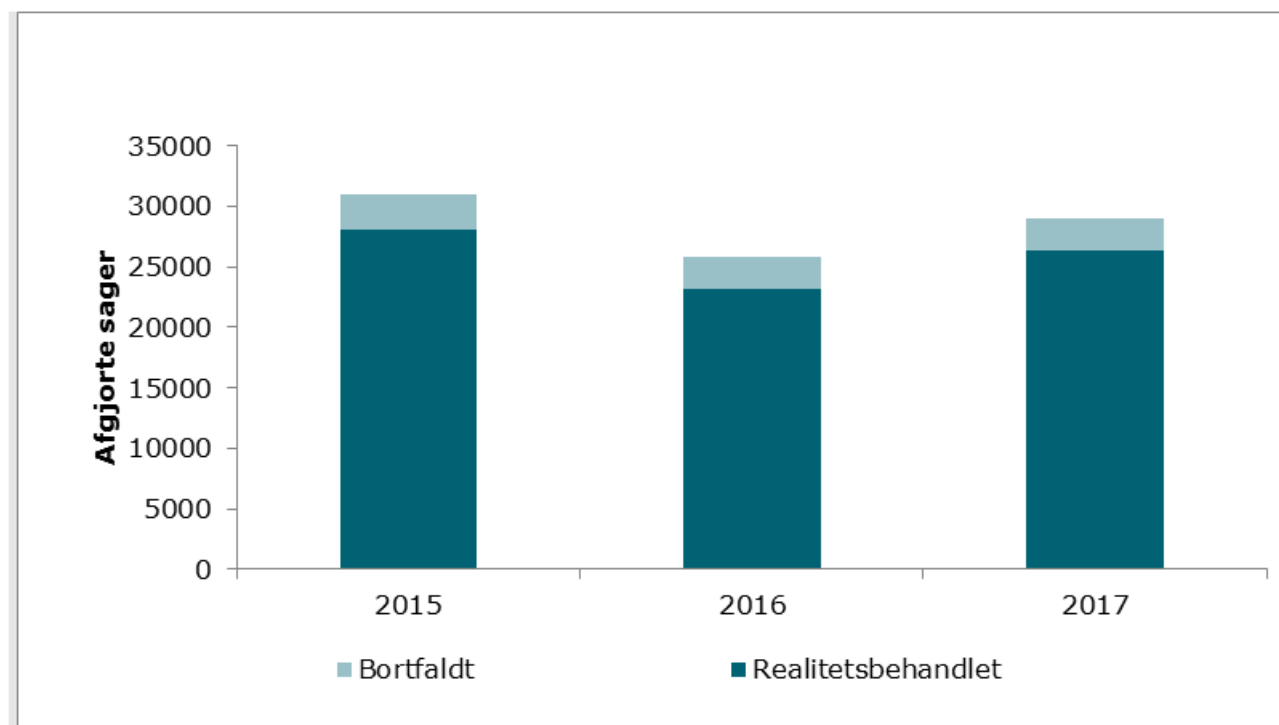
Tallene er offentliggjort under 'Tal fra Ankestyrelsen' på www.ast.dk. Her er det også muligt at hente data på kommuneniveau og læse de tidligere årsstatistikker.

2.1 UDVIKLINGEN I PERIODEN 2015-2017

Stigning i antallet af afgjorte sager fra 2016 til 2017

I 2017 afgjorde Ankestyrelsen godt 29.000 sager på det kommunale område, jf. figur 2.1. Heraf blev knap 26.400 sager realitetsbehandlet, mens de resterende sager bortfaldt – eksempelvis fordi klagefristen var overskredet, eller fordi borgeren trak sin klage tilbage.

FIGUR 2.1 ANTAL AF AFGJORTE SAGER 2015-2017

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på ast.dk tabel ANKEAST5.

3.200 FLERE SAGER AFGJORT I 2017 END I 2016

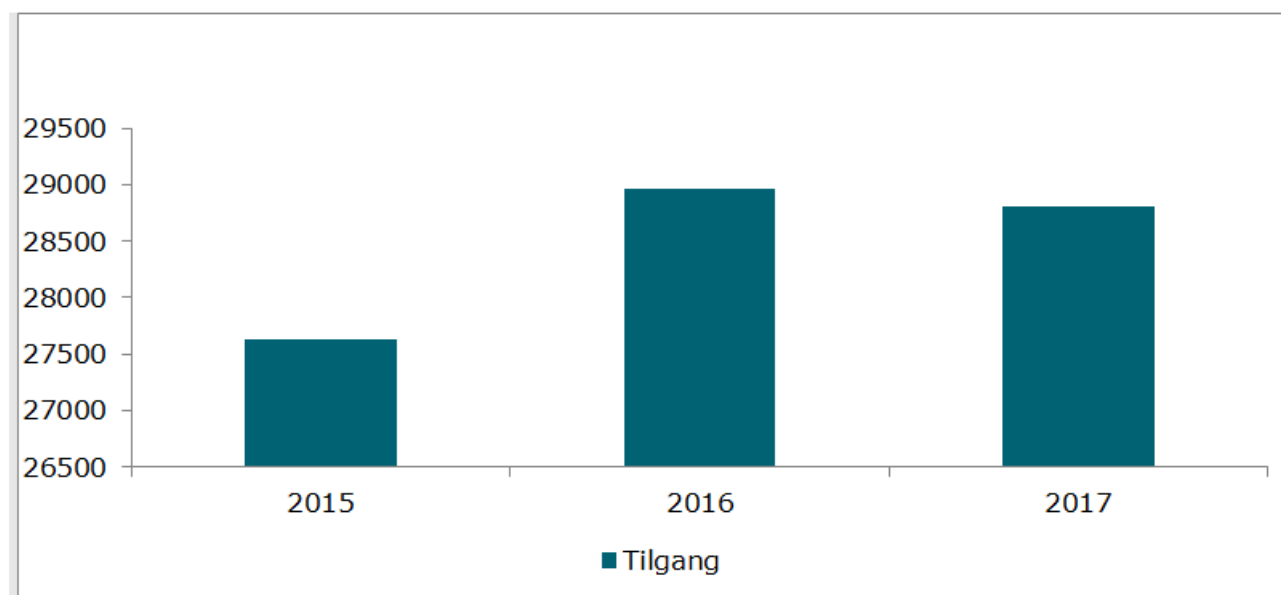
Der blev i 2017 afgjort godt 3.200 flere sager end i 2016, hvor sagsproduktionen var påvirket af udflytning samt høj personaleomsætning. I 2017 er personaleomsætningen faldet, og antallet af sagsbehandlere er øget. Samtidig har der været særlig fokus på effektivisering af sagsgange på en række sagsområder, hvilket har øget produktiviteten.

KNAP 29.000 SAGER INDKOMMET

Antallet af indkomne klagesager i 2017 på samme niveau som i 2016

Ankestyrelsen har i 2016 og 2017 modtaget knap 29.000 klager årligt på det kommunale område, som det fremgår af figur 2.2. Dette er en stigning på knap 1.200 sager i forhold til 2015.

FIGUR 2.2 TILGANG AF SAGER 2015-2017

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem.

SAGER EFTER SERVICELOVEN UDGØR STØRSTE ANDEL

Afgjorte sager efter lovområde

Service-loven og lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) er de lovområder, hvor Ankestyrelsen i 2017 behandlede flest klagesager, jf. tabel 2.1 på næste side. For disse sagsområder blev der afgjort knap 11.100 og 9.100 sager. Det svarer til, at de to sagsområder tilsammen udgjorde 69 procent af de afgjorte sager i 2017.

Andelen af sager afgjort efter serviceloven er steget de seneste år, fra at udgøre 33 procent af det samlede antal sager i 2015 til at udgøre 38 procent i 2017.

TABEL 2.1 AFGJORTE SAGER EFTER LOVOMRÅDE, 2015-2017, ANTAL OG PROCENT

	2015		2016		2017	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.672	5	1.396	5	1.712	6
Lov om aktiv socialpolitik	10.554	34	7.440	29	9.088	31
Lov om social pension	1.275	4	868	3	934	3
Serviceloven	10.092	33	8.967	35	11.075	38
Sygedagpengeloven	5.598	18	5.626	22	4.717	16
Lov om højeste, mellemste førtids-pension m.fl.	313	1	199	1	132	0
Retssikkerhedsloven	331	1	287	1	192	1
Lov om almenboliger	248	1	238	1	288	1
Boligstøtteleven	103	0	87	0	73	0
Andre love	742	2	696	3	817	3
Afgjorte sager i alt	30.928	100	25.804	100	29.028	100
Heraf:						
Bortfaldt	2.941	10	2.631	10	2.644	9
Realitetsbehandlede sager	27.987	90	23.173	90	26.384	91

Note: 'Andre love' er en samlet kategori for følgende love: Andre love - tidligere nævnsområder, Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Flexydelsesloven og Kontantydelsesloven.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes ast.dk tabel ANKEAST5 samt egne beregninger.

LILLE STIGNING I OMGØRELSES- PROCENTEN

Mindre stigning i omgørelsesprocenten

I 2017 omgjorde Ankestyrelsen 30 procent af de realitetsbehandlede sager, hvilket er en stigning på tre procentpoint sammenlignet med 2015. Se tabel 2.2 på næste side.

Blandt de omgjorte sager i 2017 var der en overvægt af sager, der blev hjemvist. I alt blev 4.724 sager hjemvist, mens 3.197 sager blev ændret/ophævet.

TABEL 2.2 REALITETSBEHANDLEDE SAGER EFTER UDFALD, 2015-2017, ANTAL OG OMGØRELSES-
SES-PROCENT

År	Stadfæstet	Ændret/ ophævet	Hjemvist	Realitets- behandlet	Omgørelses- procent
2015	20.409	3.432	4.146	27.987	27
2016	16.355	3.077	3.741	23.173	29
2017	18.463	3.197	4.724	26.384	30

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes ast.dk tabel ANKEAST5 samt egne beregninger.

OMGØRELSES-PROCENT

Omgørelsesprocenten er beregnet som andelen af realitetsbehandlede sager, Ankestyrelsen enten ændrer, ophæver eller hjemviser. Der medregnes dermed ikke sager, Ankestyrelsen afviser eller sager, der bortfalder.

Nogle sagsområder har forholdsvis få sager, og såvel en høj som en lav omgørelsesprocent. Tallene skal derfor tolkes varsomt.

STOR FORSKEL I OMGØRELSES- PROCENTEN MEL- LEM LOVOMRÅDER

Der er forholdsvis store forskelle i omgørelsesprocenten indenfor de forskellige lovområder, jf. tabel 2.3. Eksempelvis omgjorde vi henholdsvis 41 procent af sagerne om retssikkerhedsloven og 38 procent af sagerne om serviceloven. Til sammenligning omgjorde vi kun 15 procent af sagerne om sygedagpengeloven og om lov om almenboliger.

TABEL 2.3 REALITETSBEHANDLEDE SAGER EFTER LOVOMRÅDE OG UDFALD, 2017, ANTAL OG PROCENT

	Stadfæstet	Ændret/ophævet	Hjemvist	Realitetsbehandlede sager i alt	Omgørelsesprocent
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.224	216	107	1.547	21
Lov om aktiv socialpolitik	5.631	1.370	1.178	8.179	31
Lov om social pension	712	44	95	851	16
Serviceoven	6.296	956	2.939	10.191	38
Sygedagpengeloven	3.666	443	216	4.325	15
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	90	9	21	120	25
Retssikkerhedsloven	88	47	13	148	41
Lov om almenboliger	215	8	30	253	15
Boligstøtteloven	49	8	12	69	29
Andre love	492	96	113	701	30
Sager i alt	18.463	3.197	4.724	26.384	30

Note1: 'Andre love' er en samlet kategori for følgende love: Andre love - tidligere nævnsområder, Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Fleksydelsesloven og Kontantydelsesloven.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på ast.dk tabel ANKEAST5 samt egne beregninger.

Udviklingen over tid i omgørelsesprocenten for de enkelte lovområder er opgjort i tabel 2.4 på næste side. Her fremgår det, at andelen af sager, der blev omgjort vedrørende lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl., er steget væsentligt fra 2015 til 2017. I 2015 blev 10 procent af sagerne omgjort, mens det i 2017 er 25 procent.

Andelen af omgjorte sager inden for lov om aktiv socialpolitik er i 2017, med en omgørelsesprocent på 31 procent på niveau med 2015, efter at have ligget på 36 procent 2016.

Udviklingen i omgørelsesprocenten for sager vedrørende retssikkerhedsloven har været støt faldende fra 52 procent i 2015 til 41 procent i 2017.

TABEL 2.4 OMGØRELSESPROCENT EFTER LOVOMRÅDE – PERIODEN 2015 TIL 2017

	2015	2016	2017
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	17	21	21
Lov om aktiv socialpolitik	31	36	31
Lov om social pension	9	16	16
Servicebogen	33	37	38
Sygedagpengeloven	16	14	15
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	10	21	25
Retssikkerhedsloven	52	44	41
Lov om almenboliger	14	16	15
Boligstøtteleven	22	35	29
Andre love	34	30	30
I alt	27	29	30

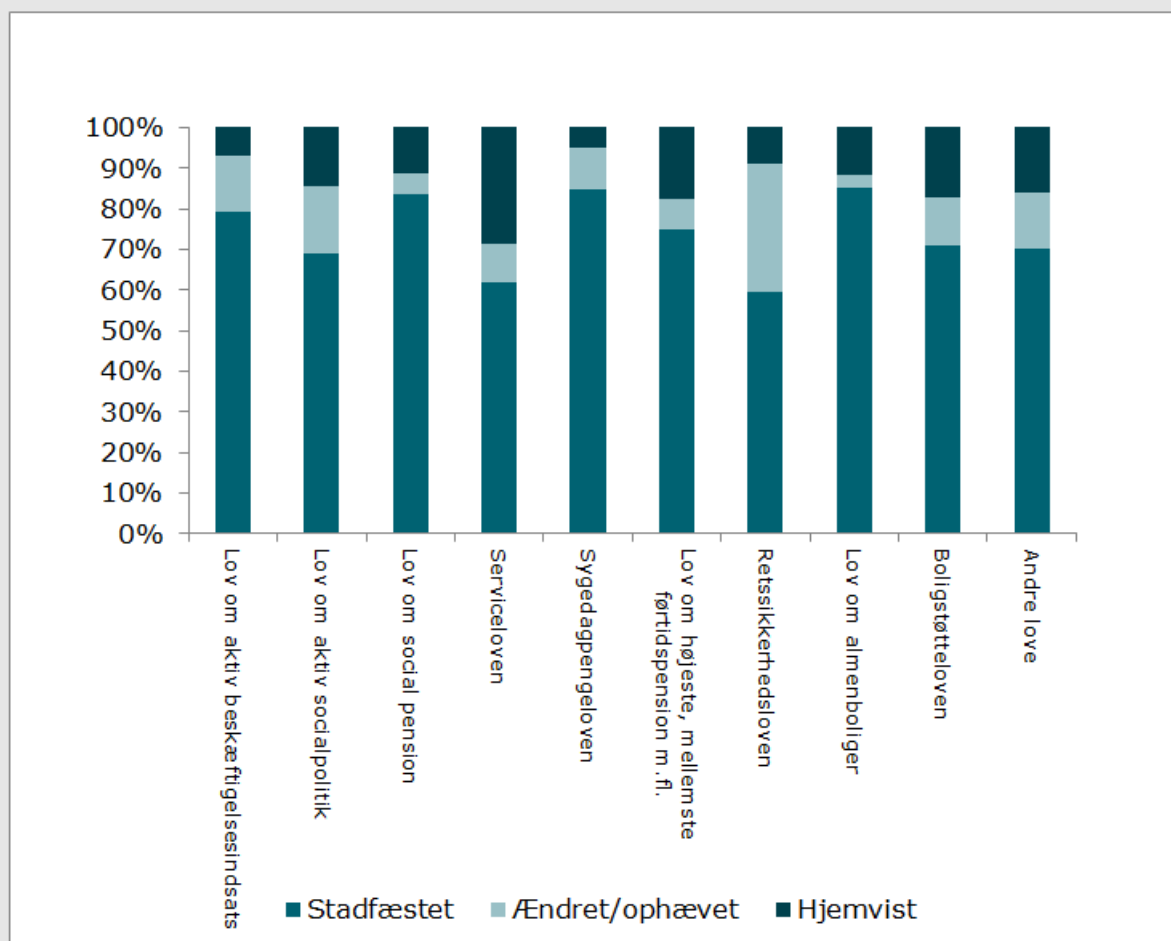
Note: 'Andre love' er en samlet kategori for følgende love: Andre love - tidligere nævnsområder, Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Fleksydelsesloven og Kontantydelsesloven.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes ved beregninger foretaget på data fra ast.dk tabel ANKE-AST5.

STOR VARIATION I UDFALDET MEL- LEM LOVOMRÅDER

Af figur 2.3 på næste side fremgår den procentvise fordeling af de realitetsbehandlede sagers udfald i 2017 fordelt på de enkelte lovområder. Eksempelvis stadfæstede vi 85 procent af sagerne om sygedagpengeloven, mens vi ændrede eller ophævede 10 procent og hjemviste fem procent. For sager efter retssikkerhedsloven stadfæstede vi 59 procent af sagerne, ændrede eller ophævede 32 procent, mens vi hjemviste ni procent.

FIGUR 2.3 REALITETSBEHANDLEDE SAGER EFTER LOVOMRÅDE OG UDFALD, 2017, PROCENT

Note: 'Andre love' er en samlet kategori for følgende love: Andre love - tidligere nævnsområder, Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Fleksydelsesloven og Kontantydelsesloven.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes ved beregninger foretaget på data fra ast.dk tabel ANKEAST5.

SAGSBEHANDLINGSTIDEN ER STEGET I 2017

Udviklingen i sagsbehandlingstiden

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet er steget fra 4,2 måneder i 2015 til 4,7 måneder i 2017. Det fremgår af tabel 2.5 på næste side.

Den gennemsnitlige liggetid for sagerne har været rimelig stabil omkring godt tre måneder i perioden 2015-2017.

'LIGGETID'

HVAD ER LIGGETID?

Liggetider er et mål for, hvor længe de sager, som Ankestyrelsen har modtaget, har verseret (ligget) i styrelsen. Det handler altså kun om sager, der endnu ikke er afgjort.

Man kan sige, at liggetiden er det gennemsnitlige antal måneder, som ikke-afgjorte sager har ventet på en afgørelse.

Vi beregner liggetiden som et gennemsnit af liggetiderne for alle sager ved udgangen af det pågældende år.

TABEL 2.5 GENNEMSNITLIG SAGSBEHANDLINGSTID OG LIGGETID I MÅNEDER, 2015-2017

År	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i måneder	Gennemsnitlig liggetid i måneder	Realitetsbehandlede sager
2015	4,2	3,2	27.987
2016	4,4	3,0	23.173
2017	4,7	3,1	26.384

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem.

2.2 KVALITETEN I DE TRUFNE AFGØRELSE

Sager indbragt for Folketingets Ombudsmand

Folketingets Ombudsmand har i sin årsberetning for 2017 oplyst, at Ankestyrelsen i 2017 kun havde én sag, hvor ombudsmanden udtalte kritik af Ankestyrelsen. I den konkrete sag mente ombudsmanden, at vi burde have imødekommet en borgers opfordring om at indhente yderligere oplysninger. Det skyldtes, at borgeren havde rejst relevant tvivl om rigtigheden af de oplysninger, som indgik i Ankestyrelsens afgørelse.

Ankestyrelsen er en af de myndigheder, som Ombudsmanden modtager allerflest henvendelser fra borgere om. I 2017 var antallet 527. Tilsynet med regionerne og kommunerne fik ikke kritik i deres 40 sager hos ombudsmanden, og Ankestyrelsens seks nævn⁴ fik heller ikke kritik.

⁴ Se hvilke seks nævn der er tale om på side 5.

**KRITIK UDTALT I
BARE TO PROMIL-
LE AF SAGERNE****MEDHOLD I 92
PROCENT AF DE
INDBRAGTE
SAGER**

Samlet set udtalte ombudsmanden kun kritik i to promille af Ankestyrelsens sager i 2017. Til sammenligning havde statslige myndigheder i gennemsnit en kritikprocent på ca. 2,7 procent samme år.

Sager indbragt for domstolene

Ankestyrelsen fik i 2017 medhold i 92 procent af de sager, hvor Ankestyrelsen var sagsøgt og som blev prøvet ved domstolene. Målet var 91 procent ifølge Ankestyrelsens resultatplan med Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Praksiskoordinering i 2017

En af Ankestyrelsens kerneopgaver er at sikre borgernes retssikkerhed ved at koordinere praksis på landsplan, så borgernes sager bliver behandlet ens på tværs af kommunerne. Ud over behandlingen af klager fra borgere bidrager Ankestyrelsen til koordinering af kommunernes praksis ved for eksempel:

- at udsende principafgørelser i sager med principiel eller generel betydning for tilsvarende sager i kommunerne
- at give konkret vejledning til kommunerne i form af vejledninger, telefonisk rådgivning, undervisningstilbud og temamøder
- at gennemføre praksisundersøgelser og
- at bidrage til benchmarking af kommunerne via nøgletal og statistik.

3.1 PRAKSISUDVALGETS DRØFTELSE

Det Rådgivende Praksisudvalg har afholdt to møder i 2017. Her har følgende temaer været på dagsordenen:

DRØFTELSE I UDVALGET

- Erfaringer med pilotpraksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste⁵ på baggrund af Ankestyrelsens reviderede koncept for praksisundersøgelser
- Gennemgang og drøftelse af en kvalitativ opfølgning på Ankestyrelsens brugerundersøgelse 2016
- Orientering om ny varslingsordning på udvalgte bestemmelser i serviceloven i sager, hvor borgeren enten fratages eller hjælpen bliver nedsat
- Drøftelse af forslag til fremtidige praksisundersøgelser
- Børne- og Socialministeriets nye danmarkskort
- Ankestyrelsens nye ESDH-system
- Ankestatistikken og Ankestyrelsens brug heraf.

⁵ For udvalgte resultater af praksisundersøgelsen, se afsnit 3.4.

Udvalget er også blevet orienteret om Ankestyrelsens dialog- og undervisningsaktiviteter, ligesom de tematiserede møder er blevet vendt, herunder udvalgets ønsker til hvilke typer af sager, udvalget fremadrettet gerne ser behandlet på temamøder.

3.2 PRINCIPAFGØRELSE

Ankestyrelsen har i 2017 offentliggjort 28 principafgørelser på beskæftigelsesområdet, 37 principafgørelser på socialområdet og fire principafgørelser på det kommunale børneområde. En principafgørelse indeholder typisk eksempler fra to eller flere sager.

I bilag 2, 3 og 4 er der tre samlede oversigter over de principielle afgørelser i 2017 med afsæt i, hvorfor Ankestyrelsen har valgt at antage sagerne til principiel behandling.

HVAD ER EN PRINCIPAFGØ- RELSE?

GENERELT OM PRINCIPAFGØRELSE

Principafgørelser er afgørelser af sager med principiel eller generel betydning. Principafgørelser er bindende retskilder, som kommuner og øvrige underinstanser skal bruge ved afgørelser i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen vurderer selv, om en afgørelse er så principiel eller generel, at den skal udsendes som en principafgørelse. En sag er eksempelvis egnet, hvis det fremgår af sagen, at der er tvivl om, hvorvidt en lovregel er anvendt rigtigt. Der er typisk også behov for at præcisere praksis på nye lovområder.

Parterne i sagen bliver ikke informeret om, at deres sag bliver offentliggjort som en principafgørelse, da det sker i anonymiseret form. Alle principafgørelser er offentlige og fremgår af [Ankestyrelsens principdatabase](#). Ankestyrelsen udsender jævnligt de seneste principafgørelser via nyhedsmails.

Alle principielle sager bliver afgjort med deltagelse af beskikkede medlemmer. Inden sagen bliver behandlet og afgjort enten på et ankemøde eller et møde i Beskæftigelsesudvalget, har Ankestyrelsen sørget for at inddrage synspunkter fra alle relevante afdelinger i Ankestyrelsen. På den måde tilstræber vi ensartethed, koordination og videndeling i sagsbehandlingen på tværs af Ankestyrelsen.

To eksempler på principafgørelser fra 2017

Som eksempler på spørgsmål, vi har valgt at behandle principielt, vil vi her omtale to afgørelser, nemlig en sag fra det sociale område om driftsudgifter til bil, og en sag fra beskæftigelsesområdet, der præciserer reglerne for, hvornår en arbejdsgiver kan få refusion for medarbejdernes fravær ved sygdom eller behandling

Sagen om driftsudgifter til bil - principafgørelse 70-17

Ankestyrelsen arbejder med at kortlægge og samle praksis på det specialiserede socialområde. [70-17](#) var den første i rækken af principafgørelser, som har til formål at samle praksis om en problemstilling på et ydelsesområde.

Principafgørelsen slår fast, at når kommunen skal afgøre, om en borger kan få dækket driftsudgifter til en bil, skal borgeren være omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter. Er borgeren det, skal kommunen vurdere, om borgeren uden sit handicap ville have haft bil, og om borgeren har en særlig stor bil, der er dyr i drift. Dernæst er det væsentligt at se på, hvilken type kørsel, der er tale om. Når det er på plads, kan kommunen finde ud af, om udgifterne overstiger de udgifter, som andre uden et handicap har til drift af bil, og i hvilket omfang.

Det er de grundlæggende præmisser, som principafgørelsen starter med at slå fast. Så kommer en beskrivelse af, hvordan sagen skal gribes an alt efter situationen. Hensigten har været dels at slå de nødvendige trin i sagsbehandlingen fast og dels at guide sagsbehandleren i den retning, der er relevant i det konkrete tilfælde.

PRINCIPAFGØ- RELSE 89-17

SÆRLIGT OM PRINCIPAFGØRELSE 70-17

Principafgørelse 70-17 ophæver og indarbejder 20 ældre principafgørelser om driftsudgifter til bil. Principafgørelse 70-17 adskiller sig først og fremmest ved at have et betydeligt længere resumé end sædvanligt, og den er bygget op som en vejledning i, hvordan kommunerne skal behandle sager om driftsudgifter til bil. Den er skrevet for at være så umiddelbar anvendelig som muligt for kommunerne – også selvom det har betydet, at afgørelsen er længere end normalt.

Selvom reglerne og praksis om driftsudgifter til bil nu er blevet samlet i én ny principafgørelse betyder det ikke, at den er udtømmende. Ankestyrelsen har bestræbt sig på at skabe rammerne for, at andre – endnu ukendte – problemstillinger på området, kan løses og fortolkes ud fra præmisserne i 70-17.

Sagen om fertilitetsbehandling og refusion af sygedagpenge – principafgørelse 89-17

Principafgørelse [89-17](#) præciserer reglerne for, hvornår en arbejdsgiver kan få refusion for medarbejdernes fravær ved sygdom eller behandling.

Der kan indgås en aftale efter sygedagpengelovens § 56, hvis lønmodtagerens sygdomsrisiko er væsentligt forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse, og fraværet på grund af lidelsen skønnes at medføre mindst 10 fraværsdage inden for et år. Forøget sygdomsrisiko betyder, at lønmodtageren skal have en forøget risiko for at blive uarbejdsdygtig på grund af lidelsen.

Der kan også indgås en aftale, hvis lønmodtageren skal indlægges eller behandles ambulant, og indlæggelsen eller behandlingen var besluttet på ansættelsestidspunktet. § 56-aftaler til behandling kan kun handle om fravær til lægelig anbefalet behandling. Derfor er det en betingelse, at en læge har konstateret, at der er et behov for behandling.

Det er det tidspunkt, hvor den behandlende læge og lønmodtageren beslutter, at en behandling skal starte, der er afgørende for bedømmelsen af sagen. Hvis der er tvivl om, hvornår behandlingen er besluttet, kan kommunen spørge lægen.

Det er ikke et krav for § 56-aftaler, at lønmodtageren har fortalt arbejdsgiveren om en planlagt behandling, inden ansættelsen begynder.

Ufrivillig barnløshed kan skyldes en langvarig eller kronisk lidelse, men barnløshed medfører ikke i sig selv væsentlig forøget sygdomsrisiko. Lønmodtagerens fravær til fertilitetsbehandling skyldes ikke uarbejdsdygtighed på grund af lidelsen, der har medført barnløshed. Lønmodtageren er i stedet fraværende fra arbejdet for at modtage fertilitetsbehandling.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fastslog, at en aftale om fravær til fertilitetsbehandling skal vurderes efter betingelserne for at indgå en aftale på baggrund af behandling. I den konkrete sag, kunne arbejdsgiveren ikke få refusion for en medarbejders fertilitetsbehandling. Grunden var blandt andet, at behandlingen ikke var aftalt, da medarbejderen blev ansat.

3.3 TEMATISEREDE MØDER - DE 1200 SAGER

Et af formålene med de tematiserede møder, som blev indført ved ankereformen i 2013, var at bevare lægmandselementet og de beskikkede medlemmers indsigt i og indflydelse på behandlingen af kommunale sager. Derfor deltager de beskikkede medlemmer på ankemøderne og i Beskæftigelsesudvalget - ikke bare i behandlingen af de principelle sager, men også i behandlingen af op til 1.200 klagesager på det kommunale område. Omkring 800 sager bliver forelagt ved skriftlig votering, og omkring 400 sager bliver mødebehandlet. Temasagerne bliver ligeligt fordelt mellem det sociale og det beskæftigelsesmæssige område.

Efter anbefaling fra udvalget er sagerne i første omgang udvalgt, så de bredt dækker de sagstyper, Ankestyrelsen behandler. Sagerne bliver samlet, så de beskikkede medlemmer får forelagt en samling af samme sagstype eller temaer. Sagerne bliver forelagt med en sagsgennemgang, udkast til afgørelse og relevante akter fra sagen. Der bliver udsendt et praksisnotat om det sagsområde eller tema, som skal behandles, til de beskikkede før mødet eller den skriftlige votering. Praksisnotatet omhandler det sagsområde eller det tema, der skal behandles.

De sager, der behandles på de tematiserede møder, er sager, der ikke er principielle, men som indeholder et element af skøn.

Det, der tages stilling til på mødet, er, om det skøn, kommunen har foretaget i sagen, ligger inden for lovgivningens ram-

mer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt.

Nedenfor gennemgår vi et temamøde på det sociale område og et temamøde på beskæftigelsesområdet.

Temamøde om hjælpemiddel/behandlingsredskab – blodsuktermåleapparater

På et af de tematiserede møder i 2017 blev der behandlet sager om et nyt blodsuktermåleapparat til diabetikere – FreeStyle Libre.

Ankestyrelsen fik i efteråret 2016 og frem mere end 350 klager om Freestyle Libre, fordi kommunerne afslog at bevilge det som et hjælpemiddel efter servicelovens regler. Ofte var begrundelsen, at der var tale om et behandlingsredskab, som sygehusvæsenet/regionerne skal afholde udgiften til.

I maj 2017 offentliggjorde Ankestyrelsen principafgørelse [30-17](#) der fastslår, at et produkt kun kan bevilges som et hjælpemiddel efter serviceloven, når det ikke kan bevilges efter anden lovgivning. Det betyder, at kommunerne er forpligtede til at sikre sig, at et ansøgt produkt ikke kan bevilges af fx sygehusvæsenet/regionerne. Afgørelsen slår også fast, at det omhandlede produkt både kan være et hjælpemiddel og et behandlingsredskab, alt afhængigt af hvad formålet med produktet er for den konkrete borger. I principafgørelsen er der vejledning til kommunerne om, hvad der skal indgå i den væsentlighedsvurdering, som kommunerne skal foretage i de tilfælde, hvor produktet er et hjælpemiddel.

Sagerne på temamødet belyste følgende generelle retningslinjer:

For voksne velregulerede diabetikere, som ikke har behov for instruktion og assistance til at anvende FreeStyle Libre hjemme, vil der være tale om et hjælpemiddel. Her er det afgørende for en bevilling som hjælpemiddel, at produktet giver en yderligere afhjælpning af følgerne af sygdommen, fx fordi der er uheldige følger ved anvendelsen af traditionelle blodsuktermåleapparater.

For borgere med manglende sygdomserkendelse eller manglende evne til at anvende traditionelle blodsuktermåleapparater, er FreeStyle Libre *ikke* et hjælpemiddel. Borgeren vil have behov for assistance fra sundhedsfagligt personale til at anvende produktet, og dermed er anvendelsen kontrolleret af sygehus eller speciallæge.

For børn og unge, hvor der foreligger lægelige oplysninger om, at FreeStyle Libre er nødvendigt, er der ikke tale om et hjælpemiddel, da det primære formål med brugen af FreeStyle Libre vil være at opnå en forbedring af kontrollen af barnets eller den unges diabetes. Fx enten fordi barnet eller den unge ikke er velreguleret, ikke får målt blodsukkerniveauet i tilstrækkeligt omfang, ikke følger lægelige anvisninger eller har mange bivirkninger af fingerprik.

Kommunerne bevilger injektions- og testmateriale til diabetikere. Hvis kommunen vurderer, at FreeStyle Libre er et hjælpemiddel for en borger, beror det på en konkret og individuel vurdering, om produktet i væsentlig grad yderligere end det allerede bevilgede kan afhjælpe borgerens varige følger af den nedsatte funktionsevne. I denne væsentlighedsvurdering kan kommunerne inddrage lægelige oplysninger om eventuelle bivirkninger af det allerede bevilgede, i form af fx fysiske gener, herunder nedsat følelse i fingerspidserne eller et særligt behov for mange daglige blodsukkermålinger, enten på grund af meget svingende blodsukker, eller hvis borgerens erhverv kræver det.

Det forhold, at borgeren synes, at FreeStyle Libre er mere hensigtsmæssigt og nemmere at bruge eller skaber mere tryghed, kan ikke i sig selv føre til, at borgeren er væsentligt yderligere afhjulpet med FreeStyle Libre.

ANDRE TEMAMØDER PÅ DET SOCIALE OMRÅDE

På det sociale område blev der i 2017 behandlet sager på de tematiserede møder om en lang række andre emner inden for primært serviceloven, herunder eksempelvis tandbehandling, hjemmetræning, midlertidige og længerevarende botilbud, stofmisbrugsbehandling, beskyttet beskæftigelse og hjælpemidler (ortopædiske fodindlæg/fodtøj).

To temamøder om kontanthjælpsloftet

På hele to temamøder behandlede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg sager om indplacering på kontanthjælpsloftet og nedsættelse af boligstøtte og/eller særlig støtte som følge af kontanthjælpsloftet. Det er kommunerne, der træffer afgørelse om loftindplaceringen, mens Udbetaling Danmark træffer afgørelse om beregning af nedsættelsen.

§

REGLERNE OM KONTANTHJÆLPSLOFTET

Reglerne om kontanthjælpsloftet indebærer, at alle personer, som modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse skal indplaceres på kontanthjælpsloftet, som fastsætter en øvre grænse for, hvor meget disse personer kan modtage i hjælp månedligt. Med hjælp forstås ydelser i form af enten kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse. Hertil kommer særlig støtte og boligstøtte. Overstiger den samlede hjælp borgerens kontanthjælpsloft, reduceres først særlig støtte og dernæst boligstøtte ned til loftet. Der reduceres dermed ikke i den løbende hjælp (kontanthjælp, uddannelseshjælp, eller integrationsydelse) som følge af indplacering på kontanthjælpsloftet.

Personens indplacering på kontanthjælpsloftet afhænger af, hvilken ydelsessats borgeren modtager og af den familietype, som borgeren tilhører, dvs. om borgeren er gift, samlevende eller enlig, og om borgeren er forsørger eller ej, herunder hvor mange børn borgeren har forsørgelsespligt over for. Begrebet samlevende i forhold til kontanthjælpsloftet følger principperne i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Der er i alt 23 forskellige loftsatser, og loftet svarer som minimum til satsen for den enkelte persons kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Arbejdsindtægter som supplement til forsørgelsesydelsen giver mulighed for at modtage yderligere i særlig støtte og boligstøtte. Dette skyldes, at det er ydelsen, der indgår i loftsberegningen. Har man arbejdsindtægter trækkes disse fra i hjælpen efter reglerne om fradrag for indtægter, og ydelsessummen, der indgår i loftsberegningen, bliver tilsvarende mindre.

I de sager, der handlede om indplacering på kontanthjælp efterprøvede Beskæftigelsesudvalget, om borgeren var indplaceret korrekt. Beskæftigelsesudvalget var enig i alle sagerne om kommunernes afgørelse om loftindplaceringen.

Klagebemærkningerne i sagerne om indplacering på kontanthjælpsloftet

I nogle af de sager, der blev behandlet på de tematiserede møder om indplacering på kontanthjælpsloftet, henviste klager til, at de var undtaget fra 225-timersreglen, og at de var for syge til arbejde. I disse sager gjorde vi opmærksom på, at alle kontanthjælpsmodtagere, uddannelseshjælpsmodtagere og in-

tegrationsydelsesmodtagere skal indplaceres på kontant-hjælpsloftet - også selvom borgeren i en periode er undtaget fra 225 timers reglen.

ANDRE TEMAMØDER PÅ BESKÆFTIGELSESOMRÅDET

På beskæftigelsesområdet blev der i 2017 behandlet sager på de tematiserede møder om forskellige bestemmelser i sygedagpengeloven. Herudover blev der behandlet sager om arbejdsredskaber og tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og sager om førtidspension på det foreliggende grundlag. Endelig behandlede udvalget sager om de nye regler i aktivloven om 225-timersreglen.

3.4 PRAKSISUNDERSØGELSER PÅ DET KOMMUNALE OMRÅDE

Ankestyrelsen gennemfører en række praksisundersøgelser af kommunernes sagsbehandling på social- og beskæftigelsesområdet. Undersøgelserne bliver gennemført som led i Ankestyrelsens pligt til at sikre, at kommunerne træffer korrekte afgørelser. Alle offentliggjorte praksisundersøgelser fremgår af www.ast.dk.

§

RETSSIKKERHEDSLOVENS §§ 76 OG 79

Retssikkerhedslovens § 76 beskriver Ankestyrelsens pligt til at koordinere og følge praksis i kommuner og jobcentre og vejlede om praksis.

Det følger herefter af § 79, at Ankestyrelsen som led i opgaven efter § 76 kan indhente konkrete sager fra kommunerne til gennemsyn.

Retssikkerhedslovens §§ 76 og 79 udgør grundlaget for, at Ankestyrelsen gennemfører praksisundersøgelser og kan indhente konkrete afgørelser til brug herfor.

Offentliggjorte praksisundersøgelser i 2017

Ankestyrelsen har gennemført tre praksisundersøgelser i 2017 om 1) brugen af de danske børnehuse, om 2) tabt arbejdsfor-

tjeneste og om 3) sanktioner overfor uddannelses- og kon-tanthjælpsmodtagere.

Her følger et kort uddrag om de tre undersøgelser samt resul-tater og anbefalinger.

1) Kommunernes brug af de danske børnehuse

Med vedtagelsen af Overgrebspakken 1. oktober 2013 blev der oprettet fem børnehuse i Danmark. Ankestyrelsen bad Ankestyrelsen om at undersøge kommunernes anvendelse af børnehuse i en række konkrete sagsforløb for at tilvejebringe viden til brug for læring for kommunernes fremadrettede samarbejde med børnehuse. Undersøgelsens primære formål var at give et indblik i kommunernes sagsbehandling og samarbejde med børnehuse. Formålet med undersøgelsen var desuden at bidrage med viden om, hvilke tiltag eller foranstaltninger kommunerne visiterer børn og unge til i overgrebsager.

Ankestyrelsen foretog en gennemgang af 18 konkrete sagsforløb fra 11 kommuner. Gennemgangen viste, at kommunerne inddrager børnehuset i varierende omfang i det samlede sagsforløb i sager, der omhandler overgreb.

I sager med mindre tæt samarbejde vurderede Ankestyrelsen, at sagsbehandlingen bærer præg af utilstrækkelig kommunikation mellem kommunen og børnehuset og en mangelfuld inddragelse af oplysninger fra børnehuset i den børnefaglige undersøgelse.

Endelig fremstod samarbejdet mellem kommunen og børnehuset i nogle sager mangelfuldt og usammenhængende. Det kom i undersøgelsen til udtryk ved, at kommunen foretog en uafhængig udredning af barnets eller den unges forhold parallelt med børnehusets udredning, sådan at sagsforløbet kørte i to separate spor.

[Hent publikationen](#)

2) Ankestyrelsens praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42

Baggrunden for undersøgelsen af kommunernes praksis i sager om tabt arbejdsfortjeneste var, at Ankestyrelsen i forbindelse med klagesagsbehandling var blevet opmærksom på, at udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste gav anledning til mange tvivlsspørgsmål hos kommunerne.

På baggrund af undersøgelsen anbefalede Ankestyrelsen bl.a., at kommunerne skal sikre, at der foreligger et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag, inden de træffer afgørelse i sagen samt, at kommunen i den enkelte sag skal foretage en konkret vur-

dering af, om der er grundlag for at bevilge hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Desuden anbefalede vi, at kommunerne skal være opmærksomme på at inddrage de relevante kriterier, herunder sektoransvarlighedsprincippet.

[Hent publikationen](#)

3) Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kommunernes anvendelse af sanktioner over for uddannelses- og kontant-hjælpsmodtagere

Ankestyrelsen gennemførte en undersøgelse af kommunernes praksis, når de træffer afgørelse om sanktion efter § 36 i lov om aktiv socialpolitik.

Undersøgelsen var den tredje og sidste om kommunernes anvendelse af sanktioner overfor personer der modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

På baggrund af undersøgelsen anbefalede Ankestyrelsen bl.a., at kommunerne sikrer, at der er givet tilstrækkelig vejledning, og at vejledningen er dokumenteret på borgerens sag. Vi anbefalede også, at kommunen afklarer tvivl om, hvorvidt en borger har rimelig grund til udeblivelse, at kommunerne øger opmærksomheden på, om sagen er tilstrækkeligt oplyst og, at kommunerne partshører borgerne over alle konkrete udeblivelsesdage.

[Hent publikationen](#)

3.5 FORMIDLINGSAKTIVITETER

En af Ankestyrelsens vigtigste opgaver er at vejlede om praksis, jf. retssikkerhedslovens § 76. Formidlingsaktiviteterne bliver offentliggjort på www.ast.dk.

I 2017 har vi gennemført en lang række formidlingsaktiviteter for kommuner, styrelser, interesseorganisationer og øvrige samarbejdspartnere på beskæftigelses- og socialområdet. Her følger et lille udpluk:

Vi har bl.a. afholdt en række ERFA møder om sygedagpengeloven med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering samt kommunerne. På adoptionsområdet har vi afholdt en række møder med bl.a. Statsforvaltningen, diverse organisationer og Folketingets Socialordførere. Vi har også afholdt møder med

**VEJLEDNING OG
FORMIDLING TIL
MANGE INTERES-
SENTER**

både kommuner og Børne- og Socialministeriet om kvalitet i sagsbehandlingen på børneområdet. På det sociale område har vi bl.a. afholdt dialogmøder med kommunerne om generelle problemstillinger i sager om socialpædagogisk støtte og personlig pleje og praktisk hjælp, ligesom vi har afholdt en lang række ERFA møder med Udbetaling Danmark om bl.a. pension og boligstøtte. Desuden har vi bl.a. afholdt oplæg for kommunerne om Ankestyrelsens undersøgelse af stofmisbrugsdatabase (SMDB).

3.6 BETALINGSKURSER

På grund af en tiltagende efterspørgsel fra kommunerne efter grundlæggende introduktion til lovgivningen på konkrete lovområder har Ankestyrelsen siden 2. halvår 2015 udbudt en række betalingskurser. Kurserne er primært rettet mod kommunerne, men vi gennemfører også kurser for f.eks. ansatte i fagforeninger.

Betalingskurserne vedrører udvalgte lovområder og er et tilbud, der ligger ud over Ankestyrelsens generelle vejledningsforpligtelse, jf. afsnit 3.5. Udover åbne kurser tilbyder vi også lukkede kurser i begrænset omfang, f.eks. efter anmodning fra en afdeling i en kommune eller en fagforening. Alle kurser tager udgangspunkt i vores viden fra de konkrete klagesager.

Deltagerafgiften dækker de udgifter, Ankestyrelsen har i forbindelse med planlægning, gennemførelse og efterbearbejdning. Underviserne på Ankestyrelsens betalingskurser er erfarne medarbejdere med en omfattende viden om de lovområder, vi administrerer. Ankestyrelsen underviser er blevet kompetenceudviklet bl.a. i form af kurser i formidling.

Status for 2017

Sammenlignet med 2016 har vi i 2017 øget kursusvolumen. Som noget nyt har vi udbudt kurser på arbejdsskadeområdet.

I 2017 gennemførte vi 47 åbne kurser, hvor Ankestyrelsen på forhånd havde fastlagt indholdet og ni lukkede heldagskurser. Hertil kom seks oplæg af kortere varighed.

Vi har bl.a. undervist kommunerne i

- Ressourceforløb, fleksjob og førtidspension
- Kursus om støtte til køb af bil
- Kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen
- Aktivlovens sanktionsregler
- Sygedagpengelovens regler om uarbejdsdygtighed, re- vurdering og forlængelse
- Aktivlovens § 81
- Tilbagebetaling efter aktivloven

Høj tilfredshed med betalingskurserne

1.056 personer har deltaget på et åbent kursus i 2017. Hertil kommer flere hundrede personer, der har deltaget på de lukkede kurser.

Vi gennemfører evalueringer af kursisternes tilfredshed med vores kurser. Samlet viser evalueringerne for 2017, at 90 procent af vores kursister er tilfredse eller meget tilfredse med det faglige indhold. Også tilfredsheden med vores undervisere er høj. 91 af vores kursister er tilfredse eller meget tilfredse med underviserne. Overordnet er 91 procent af vores kursister samlet set tilfredse eller meget tilfredse alt i alt.

Planlagte betalingskurser i 2018

For 2018 har vi et omfattende kursuskatalog, der dække samtlige af vores fagområder. Som noget nyt vil vi tilbyde kurser om Tilsynet med kommunerne og regionerne, som Ankestyrelsen fik ansvaret for pr. 1. april 2017.

3.7 PLANLAGTE PRAKSISKOORDINERENDE AKTIVITETER I 2018

VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, offentliggjorde i oktober 2017 på opdrag af Økonomi- og Indenrigsministeriet en evaluering af kommunernes udbytte af Ankestyrelsens praksiskoordinerende virksomhed. På baggrund heraf valgte vi i 2017, at vi bl.a. skal arbejde videre med følgende praksiskoordinerende aktiviteter i 2018:

- *Principafgørelser*: Fokus vil bl.a. være på det sproglige i principafgørelser, herunder anvendelse af flere eksempler, at slette, samle og gruppere principafgørelser og rydde op i principdatabasen.
- *Praksisundersøgelser*: Vi vil fremadrettet indarbejde endnu flere konkrete eksempler i undersøgelserne, supplere med korte resuméer med fokus på sagsbehandlingen samt gøre endnu mere ud af læringsaspektet i undersøgelserne.
- *Kommunikation*: Vi vil arbejde på at få en mere tidssvarende og fokuseret hjemmeside samt undersøge mulighederne for bedre søgefunktioner.
- *Vejledningsforpligtelsen*: Vi vil arbejde for at skabe større klarhed om vejledningsforpligtelsen over for kommunerne, herunder i forhold til fagministerierne, når ny lovgivning skal implementeres.

- *Kursusvirksomhed*: Vi vil arbejde på formidling af viden til kommunerne via nye digitale kanaler, herunder webinarer.
- *Praktik/udstationering i kommunerne*: Vi vil undersøge mulighederne for udstationering af medarbejdere fra Ankestyrelsen i kommunerne.

Praksiskoordinering er også et af Ankestyrelsens tre strategiske fokusområder i perioden 2018-2022.

BILAG 1

Realitetsbehandlede sager

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
I alt	18.463	3.197	4.724	26.384	12	18	30
1 Serviceloven	6.296	956	2.939	10.191	9	29	38
1.1 Pasningstilbud, hjemmetræning m.m. §§ 32, 32a, 36, 39-40 + tilbagebetaling	24	13	34	71	18	48	66
1.2 Merudgiftsydelse § 41 + tilbagebetaling	608	145	412	1.165	12	35	48
1.3 Tabt arbejdsfor- tjeneste §§ 42,43 + tilbagebetaling	332	174	244	750	23	33	56
1.4 Personlig hjælp og ledsagelse §§44, 45 + tilbagebetaling	111	35	94	240	15	39	54
1.5 Børn - foranstalt- ninger - §§ 52 stk. 3 nr. 1-9, 55, 69 stk.1	133	46	108	287	16	38	54
1.6 Børn - samvær - § 71	451	25	53	529	5	10	15
1.7 Børn - økonomisk hjælp - § 52a	196	9	84	289	3	29	32
1.8 Børn - forældrebe- taling § 159	0	0	1	1	0	100	100
1.9 Børn - efterværn - §§ 68 og 76	108	44	63	215	20	29	50
1.10 Børn - økonomisk hjælp - § 11	45	3	29	77	4	38	42
1.11 Børn - andre be- stemmelser	211	44	107	362	12	30	42
1.12 Husvilde - § 80	9	0	2	11	0	18	18
1.13 Hjemmehjælp § 83	170	13	112	295	4	38	42
1.14 Voksne - bor- gerstyret personlig as- sistance - § 96	105	14	53	172	8	31	39

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
1.15 Voksne - merud- gifter - § 100	1.510	48	259	1.817	3	14	17
1.16 Voksne - be- handling - §§ 101 og 102	49	19	23	91	21	25	46
1.17 Voksne - beskyt- tet beskæftigelse og aktivitets- og sam- værstilbud - §§ 103- 106	41	16	53	110	15	48	63
1.18 Voksne - botilbud - §§ 107-110	90	76	140	306	25	46	71
1.19 Voksne - rehabi- litering - § 83a	5	4	4	13	31	31	62
1.20 Voksne - selvud- peget hjælp - §§ 94- 94b	4	0	11	15	0	73	73
1.21 Voksne - person- lig hjælp, ledsagelse m.v. §§ 81, 82, 84 - 95 og 97 - 99 (2013- 2015)	0	0	0	0	-	-	-
1.22 Voksne - afløs- ning og aflastning - § 84	20	4	19	43	9	44	53
1.23 Voksne - social- pædagogisk bistand - § 85	113	68	166	347	20	48	67
1.24 Voksne - genop- træning - § 86	6	7	24	37	19	65	84
1.25 Voksne - kontan- te tilskud § 95	36	12	36	84	14	43	57
1.26 Voksne - ledsa- geordning - § 97	38	5	30	73	7	41	48
1.27 Voksne - støtte og kontaktperson - §§ 98 og 99	6	4	5	15	27	33	60
1.28 Hjælpebidler - § 112	1.030	57	483	1.570	4	31	34
1.29 Forbrugsgoder - § 113	232	14	60	306	5	20	24

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
1.30 Biler - §§ 114 og 115	394	25	176	595	4	30	34
1.31 Boligindretning - § 116	188	14	46	248	6	19	24
1.32 Pasning af nærtstående - §§ 118-122	14	1	4	19	5	21	26
1.33 Magtanvendelse, voksne, alarmsystemer - § 125	0	0	0	0	-	-	-
1.34 Magtanvendelse, voksne, fastholdelse mv. - § 126	1	2	0	3	67	0	67
1.35 Magtanvendelse, voksne, tilbageholdelse i boligen - § 127	0	0	0	0	-	-	-
1.36 Magtanvendelse, voksne, beskyttelsesmidler - § 128	0	0	0	0	-	-	-
1.37 Magtanvendelse, voksne, besøgsrestriktioner - §§ 137 b og 137 c stk. 2	0	4	0	4	100	0	100
1.38 Magtanvendelse, voksne, indgreb i selvbestemmelsesretten, anbragte i boform v/strafferetlig afg. - § 137 g-j	2	0	0	2	0	0	0
1.39 Magtanvendelse, børn og unge - § 123	0	0	0	0	-	-	-
1.40 Magtanvendelse, voksne - §§ 129 og 129 a	0	0	0	0	-	-	-
1.41 Diverse	14	11	4	29	38	14	52
2 Retssikkerhedsloven	88	47	13	148	32	9	41
2.1 Opholdskommune - §§ 9-9 b og 9 d	31	24	3	58	41	5	47
2.2 Mellemkommunal refusion - § 9 c	57	23	10	90	26	11	37

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
3 Andre love - tidlige nævnsområder	1	1	0	2	50	0	50
3.1 Andre love - tidlige nævnsområder	1	1	0	2	50	0	50
4 Dagtilbudsloven	146	28	54	228	12	24	36
4.1 Økonomisk friplads - §§ 43, stk. 1, nr.2, stk. 2, 43a, 44, 63 nr.2, 63a, 64, 76 stk. 1, og nr. 1, 77	103	24	37	164	15	23	37
4.2 Øvrige bestemmelser - §§ 43, stk.1, nr. 3,4,5	43	4	17	64	6	27	33
5 Almenboligloven	215	8	30	253	3	12	15
5.1 Almene boliger - §§ 54-61	215	8	30	253	3	12	15
6 Boligstøtteloven	49	8	12	69	12	17	29
6.1 Indskudslån - §§ 54-71	49	8	12	69	12	17	29
6.2 Beregning	0	0	0	0	-	-	-
7 Sygedagpengeloven	3.666	443	216	4.325	10	5	15
7.1 Uarbejdsdygtighed - § 7	809	185	65	1.059	17	6	24
7.2 Bortfald af retten til sygedagpenge - §§ 21-23	307	76	18	401	19	4	23
7.3 Revurdering og forlængelse - §§ 24-29	1.214	70	59	1.343	5	4	10
7.4 Beskæftigelseskrav - selvstændig / lønmodtager - §§ 30-34 og 42	93	21	14	128	16	11	27
7.5 Anmeldelse - §§ 35-39, 41, 42 og 43	342	7	3	352	2	1	3
7.6 Beregning af sygedagpenge - §§ 46-	29	9	1	39	23	3	26

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
53							
7.7 Arbejdsgiverrefu- sion - anmeldelse § 59	410	6	4	420	1	1	2
7.8 Arbejdsgiverrefu- sion - øvrige betingel- ser §§ 54-58 og 60	364	43	36	443	10	8	18
7.9 Sygedagpenge - øvrige bestemmelser §§ 3 - 6 og 8 - 20	98	26	16	140	19	11	30
8 Lov om højeste, mellemste førtids- pension m.fl.	90	9	21	120	8	18	25
8.1 Forhøjelse af pen- sion §§ 13 - 15, 21, 24, 44 og 44a	33	1	0	34	3	0	3
8.2 Bistands- og pleje- tillæg § 16, stk. 1 og 2	4	8	2	14	57	14	71
8.3 Personlige tillæg og helbredstillæg §§ 17-20, 26, 27 og 43	53	0	19	72	0	26	26
8.4 Lov om højeste, mellemste førtidspen- sion m.fl. - diverse	0	0	0	0	-	-	-
9 Lov om social pension	712	44	95	851	5	11	16
9.1 Person- ligt/helbredstillæg - §§ 14 og 43	241	5	75	321	2	23	25
9.2 Beregning og ud- betaling - §§ 27 - 40 og 46 - 49	8	9	9	26	35	35	69
9.3 Tilbagebetaling - §§ 41 og 42	0	3	0	3	100	0	100
9.4 Andre ankesager	4	1	2	7	14	29	43
9.5 Ret til pension - på det foreliggende - § 17, stk. 2	369	5	4	378	1	1	2
9.6 Ret til pension -	34	8	3	45	18	7	24

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
§§ 18-20							
9.7 Seniorførtidspen- sion - § 17, stk. 3	21	8	2	31	26	6	32
9.8 Hvilede pension og frakendelse - §§ 43a og 44	2	2	0	4	50	0	50
9.9 Diverse	33	3	0	36	8	0	8
10 Aktivloven	5.631	1.370	1.178	8.179	17	14	31
10.1 Hjælp til enkelt- udgifter - §§ 81 - 81a	1.182	30	215	1.427	2	15	17
10.2 Hjælp til sygebe- handling - §§ 82 - 82a	677	41	226	944	4	24	28
10.3 Særlig hjælp vedrørende børn - § 83	48	5	11	64	8	17	25
10.4 Forsørgelse af børn - § 84	1	2	1	4	50	25	75
10.5 Hjælp til flytning - § 85	330	18	66	414	4	16	20
10.6 Hjælp til efterle- vende - § 85a	2	0	0	2	0	0	0
10.7 Tilbagebetaling af hjælp efter- §§81 - 85a og §§ 91 - 97	42	20	3	65	31	5	35
10.8 Enkeltydelse - udgift påtaget før an- søgning	49	1	5	55	2	9	11
10.9 Forsørgerpligt, bopæl, udlandsophold mv. - §§ 2 - 5	143	36	10	189	19	5	24
10.10 Vejledning og opfølgning - §§ 7 - 10	0	0	0	0	-	-	-
10.11 Social begiven- hed - §§ 11 - 12a og 22	414	114	66	594	19	11	30
10.12 Udnyttelse af arbejdsmuligheder - §§ 13,13C, 13g og 13f	207	91	22	320	28	7	35

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
10.13 Formue - §§ 14 og 15	131	63	76	270	23	28	51
10.14 Bevillingstids- punkt og satser - §§ 23 - 26 samt § 22 in- tegrationsydelse	432	89	66	587	15	11	26
10.15 Hjælp til visse persongrupper - §§ 27 - 29	89	20	32	141	14	23	37
10.16 Fradrag for ind- tægter - §§ 30 - 33	236	112	31	379	30	8	38
10.17 Særlig støtte - § 34	258	67	130	455	15	29	43
10.18 Sanktioner - §§ 35 - 44a	511	305	68	884	35	8	42
10.19 Revalidering - §§ 46 - 67	214	26	49	289	9	17	26
10.20 Ledighedsydelse §§ 74 - 77 b	62	28	8	98	29	8	37
10.21 Tilbagebetaling af løbende hjælp - §§ 90 - 97 og 69 i	420	205	71	696	29	10	40
10.22 Forsørgelse af danske statsborgere i udland - § 6	0	0	0	0	-	-	-
10.23 Ressourcefor- løbsydelse under res- sourceforløb og sank- tioner - §§ 68 - 69 h	182	97	22	301	32	7	40
10.24 Ressourcefor- løbsydelse under job- afklaring og sanktio- ner - §§ 69 j - 69 u, dog ikke § 69 s	1	0	0	1	0	0	0
10.25 Diverse	0	0	0	0	-	-	-
11 Lov om aktiv be- skæftigelsesindsats	1.224	216	107	1.547	14	7	21
11.1 Tilbud til andre målgrupper end for- sikrede ledige - §§ §§	331	19	11	361	5	3	8

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
9-21a, 21c-68, 75a-75b, 75j-75å, 84-96c							
11.2 Ressourceforløb - § 68a, b, c	453	89	36	578	15	6	22
11.3 Jobafklaringsforløb - § 68d, e, f, g	144	33	8	185	18	4	22
11.4 Befordringsgodtgørelse ved jobsøgning - §§ 7 og 8	7	0	3	10	0	30	30
11.5 Fleksjob - §§ 69-75, dog ikke § 74	114	18	15	147	12	10	22
11.6 Arbejdsredskaber mv. - §§ 74, 76 - 83, 100	93	16	12	121	13	10	23
11.7 Tilbud til forsikrede ledige - fristsager §§ 84 - 91	13	1	0	14	7	0	7
11.8 Konkurrenceforvridning §§ 33, 49, 65 og 97 - 98 b	23	4	0	27	15	0	15
11.9 Uddannelsespålæg - § 21 b	0	0	0	0	-	-	-
11.10 Diverse	46	36	22	104	35	21	56
12 Seniorjobloven	3	1	0	4	25	0	25
12.1 Seniorjob	3	1	0	4	25	0	25
13 Integrationsloven	273	17	47	337	5	14	19
13.1 Integrationsloven samlet (2013-2016)	0	0	0	0	-	-	-
13.2 Integration - hele loven undtaget §§ 6-15d og §§ 35-41	62	9	0	71	13	0	13
13.3 Boligplacering, integrationsplan og helbred §§ 6-15 d	69	4	2	75	5	3	8
13.4 Enkelttydelser §§ 35 - 41	142	4	45	191	2	24	26

	Stad- fæstet	Æn- dret/ ophæ- vet	Hjem- vist	Real- tets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgørel- ses- procent
14 Repatrieringslo- ven	10	6	3	19	32	16	47
14.1 Repatrieringslo- ven	10	6	3	19	32	16	47
15 Lov om kompen- sation til handicap- pede i erhverv	6	24	5	35	69	14	83
15.1 Personlig assi- stance, erhverv - § 17, stk. 2, og 3 samt kap. 3 og 4	6	24	5	35	69	14	83
16 Fleksydelsesloven	6	0	0	6	0	0	0
16.1 Lov om fleks- ydelse	6	0	0	6	0	0	0
17 Kontantydelseslo- ven	47	19	4	70	27	6	33
17.1 Kontantydelse	47	19	4	70	27	6	33

BILAG 2

Principafgørelser 2017 – beskæftigelsesområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principafgørelse
Ved vurderingen af, om en borger er berettiget til personlig assistance til handicappede i erhverv, skal der tages stilling til, om erhvervet er foreneligt med funktionsnedsættelsen. Det er en betingelse for, at der kan ydes personlig assistance til en borger, at denne kan udføre de indholdsmæssige arbejdsopgaver.	5-17
Hvornår en person er undtaget fra kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder.	6-17
Om der med hjemmel i aktivlovens § 38, stk. 2, skal foretages fradrag i hjælpen for én dag, når en person er blevet afmeldt som arbejdssøgende på grund af undladelse at tjekke sine jobforslag på Jobnet og samme dag igen tilmelder sig som ledig på Jobnet.	7-17
Om indtægt fra et privat forsikrings- og pensions-selskabs bistandsfond medfører fradrag i revalideringsydelse	11-17
Om nordiske statsborgere, der har gjort brug af deres fri bevægelighed, og som derfor ikke opfylder opholdskravet, er omfattede af den personkreds, som har krav på en tilknytningsvurdering efter EU-retten og dermed kan være berettigede til uddannelses- eller kontanthjælp, selv om de ikke har opnået og bevaret arbejdstagerstatus i Danmark.	19-17
Spørgemålet om en borger, der afbryder sin uddannelse på grund af sygdom, opfylder beskæftigelseskravet, hvis pågældende ville have været berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, hvis uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt.	20-17
Spørgsmålet om så længe der er mulighed for, at borgerens arbejds-evne kan udvikles yderligere, og at borger kan vende tilbage til arbejdsmarkedet på fuld tid, kan udbetalingen af sygedagpenge ikke standses efter sygedagpengelovens § 7, stk. 5, 2. pkt., da arbejdsevnen ikke er stationær.	35-17
Om der skal ske beregning af supplerende kontanthjælp, når der, efter at der er foretaget fradrag for en virksomheds overskud i kontanthjælpen, sker overførsel af det resterende overskud fra én måned til den næste.	37-17
Om feriepenge er omfattet af de særlige regler om fradrag for indtægter, når en borger, der modtager uddannelseshjælp, deltager i et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb.	38-17
I hvilket omfang der kan inddrages nye oplysninger forud for kommunens afgørelse om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag i de tilfælde, hvor sagen forelægges og evt. genforelægges for rehabiliteringsteamet	39-17
Hvorvidt og i hvilket omfang Ankestyrelsen kan foretage en retlig	40-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principafgørelse
prøvelse af kommunens vurdering af, at sagen på det foreliggende grundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension uden forudgående forelæggelse for rehabiliteringsteamet.	
Det skal også afklares, om Ankestyrelsen er forpligtet til af egen drift at efterprøve dette spørgsmål, selv om borgeren ikke klager herover.	
Det skal endvidere belyse praksis for, hvornår det er utvivlsomt, at borgeren ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension.	
Om Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg kan behandle en særskilt klage over kommunens manglende vejledning om mulighederne for hjælp. Sagen skal samtidig afklare omfanget af den vejledning, som kommunerne skal give borgere, der har en bred vifte af udfordringer.	41-17
Betingelserne for ressourceforløb, herunder om der skal tilkendes ressourceforløb eller anvendes de almindelige tilbud i beskæftigelsesindsatsloven.	42-17
Om kommunen kan afvise at godkende en aftale om ansættelse med løntilskud, hvis det ikke er dokumenteret eller sandsynliggjort, at de løn- og arbejdsvilkår, som er aftalt mellem arbejdsgiver og den ledige, er overenskomstmæssige eller for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende.	43-17
Om reglerne om fastholdelsesfleksjob finder anvendelse, hvis borgeren allerede ved ansættelsens begyndelse har begrænsninger i arbejdsevnen, og hvor ansættelsen er etableret under eller som en del af en samlet indsats for at udvikle borgerens arbejdsevne og hjælpe borgeren tilbage på arbejdsmarkedet.	44-17
Offentliggørelse af Østre Landsrets dom i sag om jobafklaringsforløb og ressourceforløbsydelse. Afklaring af, om det er en betingelse for deltagelse i jobafklaringsforløb, at borgeren under forløbet samtidig modtager ressourceforløbsydelse.	45-17
Hvornår en kommune er berettiget til at stoppe et jobafklaringsforløb, herunder ressourceforløbsydelse, hvis borgeren ikke medvirker i forløbet.	46-17
Om det er optjeningstidspunktet, der er afgørende for, om en lønindtægt eller indtægt, som træder i stedet for lønindtægt, skal medføre fradrag i ledighedsydelse.	48-17
Der kan efter aftale med arbejdsgiver eller kommunen holdes ferie under et sygeforløb. Der er ikke ret til sygedagpenge under ferien.	50-17
Om store indtægter, herunder hvor stort et beløb skal være, før der er tale om en stor indtægt, hvor længe en indtægt forbliver en indtægt, og hvornår en indtægt kan betragtes som opsparede midler og dermed formue i forhold til aktivlovens regler.	82-17
Om hvordan indtægter skal trækkes fra i en ægtefælles kontanthjælp, når den anden ægtefælles udbetaling af kontanthjælp er ophørt på grund af 225-timersreglen.	83-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principafgørelse
Om en § 56-aftale om fravær til fertilitetsbehandling skal vurderes efter betingelserne for at indgå en aftale på baggrund af behandling.	89-17
Om at der skal foretage en løbende udgiftsregulering af den nettoboligudgift, som den særlige støtte beregnes på grundlag af efter bekendtgørelsens § 5, stk. 2 og stk. 3.	91-17
Om genvurdering. Det er den kommune, som har truffet afgørelsen, som skal vurdere sagen igen. Det gælder også, selvom borgeren i mellemtiden er flyttet til en anden kommune.	96-17
Om sammenhængen mellem afklarende forløb og arbejde i henhold til 225-timersreglen samt betydningen af kommunens vejledningsforpligtelse i den forbindelse.	98-17
Afklare, om tabt arbejdsfortjeneste skal betragtes som lønindtægt eller indtægt i relation til beregning af ressourceforløbsydelse	99-17
Om sammenhængen mellem reglerne i aktivloven om tilbagebetaling af hjælp på grund af dobbeltforsørgelse og reglerne om tilbagebetaling af hjælp, der er modtaget uberettiget.	100-17
Om sammenhængen mellem reglerne om fradrag for indtægter i ressourceforløbsydelsen og reglerne om tilbagebetaling af ydelser efter aktivloven.	101-17

BILAG 3

Principafgørelser 2017 – socialområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

<p>Forældre til et barn med en betydelig og varigt nedsat funktionsevne, som har behov for hjælp eller særlig støtte, kan blive godkendt af kommunen til at hjemmetræne barnet. Det er blandt andet en betingelse for godkendelsen, at forældrene er i stand til at udføre opgaven.</p> <p>Det betyder, at det først og fremmest er den ene eller begge forældre, der skal udføre hjemmetræningen. Der kan som udgangspunkt kun ydes støtte til hjælpere i det omfang, øvelserne kræver medvirken af to personer samtidig, og kun den ene af forældrene hjemmetræner barnet. I forhold til hjælperes deltagelse i kursus betyder det, at der kan ydes hjælp hertil, hvis hjælperens deltagelse er nødvendig.</p>	9-17
<p>Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om støttetiltag og medicinsk behandling kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at støttetiltag og behandling inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig.</p> <p>Hvis et barn har lidelser, der er en følge af en betydelig og varig funktionsnedsættelse, skal de lidelser ikke i sig selv være indgribende eller langvarige. Hvis det er godtgjort, at et barn har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, er der derfor ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af den samlede funktionsnedsættelse, herunder også eventuelle følgelidelser.</p> <p>Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.</p>	10-17
<p>Personer, der bor i plejeboliger, plejehjem eller andre boligformer med tilknyttet personale og fællesboligarealer, bestemmer selv, hvem vedkommende vil have besøg af, og hvornår det skal ske. Kommunen kan beslutte, at besøgene for visse personer skal begrænses, hvis det er nødvendigt for at beskytte de øvrige beboere eller personalet mod forskellig former for uønsket adfærd.</p> <p>Forudsætningen for, at kommunen kan træffe afgørelse om at begrænse beboerens ret til besøg, er, at der er dokumentation for den uønskede adfærd. Kommunen skal endvidere dokumentere, at mindre indgribende initiativer har været forsøgt uden effekt.</p>	12-17
<p>Behandling af spørgsmålet om, hvornår en trappelift, der indebærer en bekostelig ændring af boligen, kan betragtes som en nødvendig boligindretning, kommunen skal yde hjælp til.</p>	13-17
<p>Behandling af spørgsmålet, om Udbetaling Danmark er forpligtet til at</p>	14-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

vurdere, om sager om ældrechecken skal genoptages på ulovbestemt grundlag, når pensionisten fremkommer med nye oplysninger om formue efter udløbet af fristen på 6 måneder efter udgangen af januar.

Det er kun de tilbud eller myndigheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser, der kan klage over afgørelsen til Ankestyrelsen. Beboerne i et tilbud er som udgangspunkt ikke parter i sagen hos socialtilsynet, da afgørelsen handler om tilbuddets kvalitet og godkendelsesgrundlag. Det gælder, selv om socialtilsynet træffer afgørelse om ophør af et tilbuds godkendelse, og beboerne som konsekvens heraf skal flytte fra tilbuddet. Beboere kan dog have en så væsentlig og individuel interesse i sagen, at de er parter. Det afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag. Det kan fx være tilfældet, hvis afgørelsen er begrundet i eller vedrører en beboers forhold.

17-17

Når et barn lider af fødevarerallergi, herunder mælkeallergi og laktoseintolerans, kan det ikke i sig selv begrunde, at forældrene er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Det er ikke diagnosen, der er afgørende, men den samlede vurdering af, om lidelsen for det enkelte barn har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

18-17

Vurderingen af, om en lidelse er indgribende, når barnet er i diætbehandling, skal som udgangspunkt foretages med diætbehandlingen. Som udgangspunkt gælder dette også, selvom barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet. Det gælder også, hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Hvis diætbehandlingen kan ligestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet, eller hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, som ikke er iværksat efter lægelig ordination, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Det kan heller ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

Som udgangspunkt kan optagelse i botilbud uden samtykke kun ske, når en række betingelser er opfyldt, herunder at det er absolut påkrævet for, at borgeren kan få den nødvendige hjælp, og at det vil være uforsvarligt ikke at sørge for flytning af borgeren.

21-17

Den nødvendige hjælp omfatter også de rammer, der understøtter borgerens psykiske behov for at være en del af et ligeværdigt fællesskab, i det omfang borgeren ønsker det.

Ved valg af botilbud er det derfor kommunens forpligtelse at sikre, at det visiterede tilbud også dækker borgerens psykiske behov. Ved opfølgning – efter at borgeren er flyttet ind – skal kommunen påse, at borgerens behov fortsat varetages forsvarligt og sikre, at leverandø-

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

ren er opmærksom på, at tilbuddet vedbliver at kunne dække beboerens behov.

Det er leverandørens ansvar ved fremtidige visitationer til tilbuddet at sørge for, at kommende beboere kan indgå i de nuværende beboeres miljø og ligeværdige fællesskab.

Det er en betingelse for dækning af merudgifter, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i serviceloven eller anden lovgivning. Det følger af princippet om sektoransvarlighed, at en myndighed eller sundhedsvæsenet som hovedregel er ansvarlig for, at de ydelser, der leveres af myndigheden eller sundhedsvæsenet, kan bruges af borgerne.

22-17

Der kan ikke ydes støtte til behandlingsredskaber efter serviceloven. Behandlingsredskaber er redskaber, som patienten forsynes med som led i behandling i sundhedsvæsenet, eller som fortsættelse af den iværksatte behandling.

Forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og kompensati- on for tabt arbejdsfortjeneste.

23-17

Retten til hjælp er blandt andet betinget af, at barnet har en betyde- lig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgriben- de kronisk og langvarig lidelse. Der skal konstateres en lidelse eller funktionsnedsættelse hos barnet, før det kan vurderes, om lidelsen er langvarig og indgribende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at barnet er i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse.

Den generelle risiko for, at for tidligt fødte børn kan få udviklings- mæssige senfølger, er ikke tilstrækkelig til, at forældrene har ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien ikke er brudt ud, har ikke en langvarig og indgribende lidelse.

Hvis forældre søger om økonomisk fripladstilskud i forbindelse med nyoptagelse i dagtilbuddet, får forældrene tilskuddet fra optagelses- dato. I andre situationer får forældrene først tilskuddet fra den måned, der følger efter ansøgningen om fripladstilskud. Det kan for eksempel være, hvor forældrenes indkomst er ændret, efter at barnet er optaget i dagtilbud.

24-17

Udgangspunktet er derfor, at økonomisk fripladstilskud bevilges fra optagelsesdagen ved nyoptagelse, selvom den ligger før ansøgnings- dato. Ansøgningen skal dog ske inden for rimelig tid efter optagel- sen. Om der er ansøgt inden for rimelig tid, er altid en konkret vurde- ring. I vurderingen skal blandt andet indgå, hvor lang tid der er gået fra optagelsen, og om kommunen har vejledt tilstrækkeligt om mulig- heden for at søge om økonomisk fripladstilskud.

Efter serviceloven skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betyde- lig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

25-17

Det er muligt at opspare maksimalt 90 timer inden for en periode på 6 måneder. Timerne falder bort i den måned, hvor de overskrider 6 måneder. Det er kun de opsparede timer for den pågældende måned, der bortfalder efter 6 måneder og ikke alle de opsparede timer.

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principafgørelse
<p>Eksempel: En borger har fået godkendt og ansat en ledsager fra 1. januar og bruger 7 timer ud af de 15 timer i januar måned. Borgeren sparer de resterende 8 timer op til senere. Disse 8 timer bortfalder i juli måned, hvis borgeren ikke bruger dem forinden. Borgeren vælger ikke at bruge sine 15 timer fra februar måned. Hvis borgeren ikke bruger dem inden august, bortfalder disse i august måned.</p>	
<p>Kontant tilskud er en særlig ordning, hvis formål er at skabe grundlag for fleksible ordninger, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, og som dermed kan tilpasses borgerens ønsker og behov, så personer med omfattende funktionsnedsættelser kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.</p> <p>Ved udmålingen af tilskuddet skal der tages højde for omkostninger til feriepenge, feriegodtgørelse og ferie m.v. efter ferieloven, ATP samt eventuelle andre lovpligtige bidrag.</p> <p>Udmålingsbekendtgørelsen indeholder ikke en selvstændig ret til feriepenge m.v., men henviser til ferieloven og andre relevante love, for så vidt angår feriepenge, ATP og andre lovpligtige bidrag. Der er derfor ikke hjemmel i bekendtgørelsen til at give den nærtstående tilskudsmodtager feriepenge m.v.</p> <p>Hvis den nærtstående tilskudsmodtager bliver ansat til at varetage plejen, bliver den nærtstående tilskudsmodtager arbejdstager i ferielovens forstand, hvorfor der vil være ret til ferie m.v. Det bevirker, at den nærtstående tilskudsmodtager bliver omfattet af EU-reglerne om maksimal arbejdstid, arbejdsmiljøregler med videre</p>	26-17
<p>Kommunen kan som en del af kommunens politiske fastsatte serviceniveau fastlægge, at kontant tilskud som naturalhjælp eller som udbetaling til en nærtstående som udgangspunkt ikke er en del af kommunens serviceniveau. Kommunen skal fravige et sådan serviceniveau, hvis kommunen efter en konkret vurdering kommer frem til, at borgerens støttebehov ikke kan dækkes på anden vis, hvis støttebehovet overstiger 20 timer om ugen, og hvis der er særlige forhold hos borgeren, der taler for at udbetale kontant tilskud til nærtstående eller bevilge naturalhjælp</p>	27-17
<p>Personkredsen for tilbud af behandlingsmæssig karakter efter serviceloven er borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.</p> <p>Tilbud om behandling efter serviceloven er betinget af, at borgeren har behov for en ganske særlig behandling, og at der ikke er et relevant behandlingstilbud inden for det sædvanlige behandlingssystem. Det gælder situationer, hvor borgeren efter en konkret vurdering er afskåret fra at benytte de sædvanlige behandlingstilbud fx på grund af utilstrækkelig specialviden eller ekspertise. Eventuel egenbetaling for behandlingen og eventuel ventetid kan ikke begrunde tilbud efter serviceloven, da det er et vilkår for alle.</p>	28-17
<p>Kommunen skal efter serviceloven tilbyde den nødvendige socialpædagogiske støtte til aktiviteter, så borgere med betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer så vidt muligt er i stand til at leve og udfolde sig på lige fod med andre. Det gælder uanset biform.</p> <p>Når kommunen skal afgøre, om borgeren er omfattet af personkred-</p>	29-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principafgørelse
<p>sen til socialpædagogisk støtte, skal kommunen vurdere, om den hjælp, der søges om, falder ind under den form for støtte, der er omfattet af bestemmelsen om socialpædagogisk støtte, og om det er borgerens betydelige funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der er årsag til, at borgeren har behov for støtten. Kommunen skal også afklare formålet med den aktivitet, der søges om støtte til. Dette skal ske i samarbejde med borgeren, værgeren eller andre, der er relevante at inddrage i oplysningen af borgerens støttebehov.</p> <p>I kommunens vurdering indgår, om aktiviteten bidrager til at udvikle borgeren, til at fastholde borgerens egen identitet, eller til at borgeren opnår en mere aktiv livsudfoldelse.</p>	
<p>Behandlingen af spørgsmålet om, hvorvidt et glukosemålingssystem til diabetikere (FreeStyle Libre) skal betragtes som et hjælpemiddel der skal bevilges efter servicelovens regler eller som et behandlingsredskab, der skal bevilges af sundhedsvæsenet.</p>	30-17
<p>Behandling af spørgsmålet om, hvornår særlig indretning af bil, der muliggør borgers placering ved siden af chaufføren – og ikke kun bagved i bilen - skal bevilges.</p>	52-17
<p>Påmindelse om medicin og overvågning af borgerens reaktion på medicinen kan ikke bevilges efter servicelovens bestemmelse om hjemmehjælp, da det er en del af selve medicinadministrationen.</p> <p>Når lægen ordinerer medicin til borgeren, skal lægen tage stilling til, om borgeren har behov for at blive mindet om at tage medicinen, og om der er behov for at overvåge patientens reaktion.</p> <p>Påmindelse er en integreret del af administrationen af medicinen og skal derfor bevilges efter sundhedslovens bestemmelser, hvis betingelserne er opfyldt. Det er kommunens ansvar at tildele hjemmesygepleje på baggrund af en eventuel lægehenvielse.</p>	55-17
<p>Når kommunen ønsker, at en borger skal i et botilbud uden borgerens samtykke, skal kommunen kunne dokumentere, at den nødvendige hjælp ikke kan ydes i borgerens nuværende bolig.</p> <p>Hvis borgeren allerede bor i et botilbud og ikke trives der, skal kommunen, i vurderingen af om flytning af borgeren er nødvendig, både inddrage oplysninger om, hvilken indsats botilbuddet – ifølge Tilbudsportalen – er godkendt til at yde, og hvilken hjælp kommunen kan bevilge som supplement til botilbuddets indsats.</p>	56-17
<p>Reglerne om frit valg af botilbud gælder også for personer, der skal optages i et særligt botilbud efter reglerne om magtanvendelse.</p> <p>Formålet med reglerne om magtanvendelse er at beskytte den borger, der på grund af psykisk nedsættelse af funktionsevnen, ikke kan tage vare på sig selv.</p> <p>Reglerne om frit valg betyder generelt, at en person, der visiteres til et botilbud, har mulighed for frit at vælge et andet tilsvarende botilbud, end det kommunen har besluttet. Det er dog en betingelse, at tilbuddet er egnet til at opfylde borgerens behov, fremgår af Tilbudsportalen og at det ikke er væsentligt dyrere, end det kommunen har tilbudt.</p> <p>Hvis borgeren ikke vil eller kan give samtykke til optagelse i et sær-</p>	57-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

ligt botilbud, skal kommunen sørge for, at borgeren får udpeget en personlig værge, da borgeren ellers ikke kan udnytte det frie valg af botilbud. Hvis kommunen ikke har sørget for at udpege en værge, er det en væsentlig mangel i afgørelsen, som kan føre til afgørelsens ugyldighed.

En kommune skal, inden den afgør en sag om hjælp og støtte til fx ældre og borgere, som har en funktionsnedsættelse, sikre sig, at borgeren er i stand til at varetage sine interesser. Det betyder, at kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede Statsforvaltningen om at beskikke en værge. Hvis borgeren ikke har fået mulighed for at udnytte sine partsrettigheder under sagens behandling og forløb i kommunen, er der tale om tilsidesættelse af grundlæggende sagsbehandlingsregler, herunder partshøring, sagsoplysning og klagemuligheder, som fører til, at kommunens afgørelse som udgangspunkt er ugyldig.

60-17

Samtaler om håndtering af følelser og tanker kan bevilges som socialpædagogisk støtte, hvis det er en del af borgerens behov for eksempelvis guidning og støtte på det personlige og praktiske plan, kommunikation med det offentlige og/eller at skabe struktur i hverdagen. Hvis der derimod er tale om håndtering af følelser og tanker eksempelvis i forhold til hændelser i fortiden, kan hjælpen ikke bevilges som socialpædagogisk støtte.

63-17

Det er derfor afgørende om socialpædagogisk støtte i form af samtaler om, fx håndtering af følelser og tanker knytter sig til behov hos borgeren, der er i overensstemmelse med formålet med socialpædagogisk støtte.

Hjælp til behandlingsudgifter udbetales, når behovet for udbetalingen af hjælpen opstår.

66-17

Hvis borgeren selv kan afholde en del af en behandlingsudgift, kan kommunen betinge udbetalingen af den bevilgede hjælp af, at borgeren først afholder sin del af udgiften. Kommunen kan altså vente med at udbetale hjælpen til, at borgeren har afholdt sin del af udgiften. Borgeren har ikke krav på at få udbetalt hjælpen som et kontant beløb. Kommunen kan vælge at betale det bevilgede beløb direkte til behandleren eller på anden måde betale regningen for behandlingen.

Kommunen skal tilbyde personlig og praktisk hjælp til personer med nedsat funktionsevne. Kommunen skal også tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefæller, forældre og andre pårørende, der passer en person med nedsat funktionsevne.

67-17

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning til børn og unge under 18 år kan kun gives som en naturalydelse, som administreres af kommunen.

Kommunen kan ikke yde hjælp til sygebehandling, tandbehandling, medicinudgifter m.m., hvis ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, der kan dække behovet. Med formue sidestilles realistiske låne- eller kreditmuligheder.

68-17

Udbetaling eller tilskud fra en privat forsikringsordning, som eksempelvis Sygeforsikringen "danmark", sidestilles med egne midler fra det tidspunkt, hvor forsikringssummen eller tilskuddet kommer til ud-

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

betaling.

Yder kommunen hjælp til en del af en behandlingsudgift, som efter afholdelse vil udløse et tilskud fra en privat forsikring som eksempelvis Sygeforsikringen "danmark", vil hjælpen til den tilskudsberettigede del være tilbagebetalingspligtig. Kommunen skal senest ved udbetalingen af hjælpen gøre kravet om tilbagebetaling gældende.

Om *de/s* hvornår en modtager af børnetilskud kan betragtes som enlig forsørger efter reglerne om børnetilskud, når der ud over modtageren af tilskuddet i folkeregistret er tilmeldt andre personer over 18 år på modtagerens adresse, som er en énfamiliesbolig, *de/s* hvilke oplysninger Udbetaling Danmark skal anmode modtageren om i forbindelse med oplysning af sagen.

69-17

Kommunen skal efter serviceloven dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne (handicap).

70-17

Kommunen skal også dække de nødvendige merudgifter, som forældre, der forsørger et barn med et handicap, har.

Borgeren skal selv afholde udgifter, som andre borgere uden et handicap på samme alder og i samme livssituation har. Udgifter herudover kan efter en konkret vurdering dækkes efter reglerne om merudgifter.

Når kommunen skal vurdere, om borgeren har merudgifter til drift af bil, skal kommunen først tage stilling til, om borgeren uden sit handicap ville have haft bil. Kommunen skal også overveje, om det er en nødvendig følge af borgerens handicap at anvende bil.

Den samme vurdering skal ske, når der er flere biler i husstanden. Kommunen skal også vurdere, om borgerens bil er særlig stor og driftsmæssig dyr, eller om den er en personbil af almindelig størrelse. Kommunen skal dernæst skelne mellem borgerens forskellige typer af kørsel.

Først efter disse vurderinger kan kommunen beregne en borgers eventuelle nødvendige merudgifter til drift af bil.

Formålet med de skærpede beskæftigelseskrav i aktivloven er at give borgere, som modtager integrationsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp, et incitament til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Det formål kan ikke opnås, hvis følgerne af nedsættelsen af integrationsydelsen, uddannelses- eller kontanthjælpen kan undgås ved at supplere med en anden ydelse efter anden lovgivning, fx pensionsloven. Det får derfor konsekvenser for størrelsen af det personlige tillæg i form af supplement til brøkpension, når ansøgeren er gift med en person, der er omfattet af de skærpede krav i kontanthjælpsreglerne på grund af ovennævnte formålsfortolkning.

72-17

Behandling af spørgsmålet om, hvornår der kan ydes støtte til boligindretning ved ansøgning om mindre boligindretninger som gelænder og støttegreb. Er gelænder og støttegreb mur- og nagelfaste genstande og dermed en del af boligbegrebet og skal genstandene betragtes som et hjælpemiddel, et forbrugsgode eller en boligindretning.

73-17

Kommunens beslutning om hvem, der skal udføre et tilbud om støtte

76-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

eller hjælp efter serviceloven, er som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed. Hvis beslutningen er væsentlig indgribende for borgeren, er der imidlertid tale om en afgørelse, som borgeren kan klage over til Ankestyrelsen. Det er kommunen, der skal tage stilling til, om beslutningen om valg af leverandør er faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse.

Det er den voksne borger, som har en funktionsnedsættelse, der er part i sager om hjælp og støtte efter serviceloven og har de rettigheder, der følger af partsstatus, herunder klageret.

I sager om aflastning og afløsning efter serviceloven er nære pårørende, som ønsker aflastning eller afløsning, som udgangspunkt også part i sagen.

Hvis en forælder opfylder betingelserne for at få hjælp til forsørgelse efter flere bestemmelser, har modtageren valgfrihed mellem ydelserne. Det vil dog være dobbeltforsørgelse, hvis forælderen modtager både tabt arbejdsfortjeneste og en anden offentlig ydelse, der skal dække samme forsørgelsesbehov, medmindre der er fastsat særlige bestemmelser, der giver mulighed for at modtage begge ydelser. Kommunen skal vejlede om mulighederne for at vælge mellem de to ydelser. Kommunen skal også vejlede om, hvilken betydning valget har for retten til at modtage den anden ydelse, herunder om ydelsen bortfalder eller nedsættes.

77-17

Det er ikke udelukket, at en forælder kan modtage tabt arbejdsfortjeneste, når vedkommende er i et revalideringsforløb. Det vil dog afhænge af en konkret vurdering af, om revalideringen og pasningen af barnet kan forenes.

Socialtilsynet fastsætter takster for godkendelse og takster for tilsyn, som opkræves hos de tilbud, der er nævnt i lov om socialtilsyn.

78-17

Hvis et tilbud består af flere end to afdelinger, kan socialtilsynet træffe afgørelse om at pålægge tilbuddet en tillægstakst, hvis afdelingerne ligger på forskellige fysiske adresser. Der er ikke krav om, at der er bestemt afstand mellem afdelingerne.

Det er kun de omkostninger, der knytter sig til den geografiske afstand mellem afdelingerne, der kan indgå i tillægstaksten. Det kan eksempelvis være udgifter til kørsel, ekstra tidsforbrug til kørsel og lignende. Ved opgørelse af timetaksten kan socialtilsynet medtage udgifter til lokaler, administration samt andet overhead.

Servicelovens bestemmelser om magtanvendelse gælder for borgere med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er berettigede til hjælp efter servicelovens bestemmelser om blandt andet praktisk hjælp og personlig pleje, socialpædagogisk støtte og behandling. Det er en betingelse, at borgeren ikke samtykker til den pågældende foranstaltning.

85-17

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelserne om magtanvendelse, at nogle borgere med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne kan give et informeret samtykke.

Det er en betingelse for, at optagelse i et botilbud kan ske uden samtykke, at det er absolut påkrævet for, at borgeren kan få den nødvendige hjælp, og at dette ikke kan lade sig gøre i borgernes hidtidige bolig. Kommunen skal kunne dokumentere, at de farefulde situatio-

86-17

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

ner, som borgeren kommer i, alene kan afhjælpes forsvarligt i et botilbud fremfor i borgerens eget hjem. Det skal samtidig være præciseret, på hvilken måde hjælpen i botilbuddet adskiller sig fra hjælpen i borgerens eget hjem.

Betingelserne for optagelse i et særligt botilbud skal være opfyldte på tidspunktet for kommunens indstilling.

Forældre, som kommunen har godkendt til at hjemmetræne deres barn, kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for den tid, der anvendes til hjemmetræningen, hvis de almindelige betingelser for dækning af tabt arbejdsfortjeneste er opfyldt, herunder at hjemmetræningen medfører et indtægtstab.

95-17

Der er ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af et barn. Dette gælder, selv om hjemmeundervisningen foregår i kombination med hjemmetræning.

Kommunens vurdering af omfanget af hjemmeundervisning kan tage udgangspunkt i normtimetallet for børn på samme klassetrin. I vurderingen af omfanget af hjemmeundervisning skal det dog indgå:

- At timetallet nedsættes for elever, der modtager enkeltmandsundervisning i folkeskolen.
- At hjemmeundervisning er mere koncentreret end undervisning i et almindeligt skoletilbud.
- Barnets udviklingsniveau, hvis det er lavere end den kronologiske alder.
- Det faktiske timetal, hvori der bliver hjemmeundervist.
- Om det er den samme forælder, der står for hjemmetræning og hjemmeundervisning.
- Om der er behov for tabt arbejdsfortjeneste til andet end hjemmetræning.

Længerevarende botilbud skal indrettes, så de understøtter målgruppens behov og formålet med indsatsen. De fysiske rammer skal tilgode borgernes trivsel og tryghed samt ret til privatliv.

97-17

Almene ældreboliger skal med hensyn til udstyr og udformning være særligt indrettet til brug for ældre og personer med handicap. Det betyder blandt andet, at hver ældrebolig skal være forsynet med selvstændigt toilet, bad og køkken med indlagt vand og forsvarligt afløb for spildevand. Det kan dog i særlige tilfælde besluttes, at ældreboliger ikke forsynes med selvstændigt køkken. Boligens adgangsforhold skal også være egnede for gangbesværede.

Disse krav til indretning må anses for at være udtryk for, hvornår en bolig er egnet til længerevarende ophold for ældre og personer med handicap. Der kan derfor tages udgangspunkt i de samme principper, hvis et botilbud skal godkendes som længerevarende tilbud efter servicelovens regler.

BILAG 4

Principafgørelser 2017 – det kommunale børneområde

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:

Principafgørelse

<p>Spørgsmålet om forhold under anbringelsen, konfirmation.</p> <p>Ankestyrelsen har taget stilling til, om en anbragt ungs ønske om konfirmation skulle respekteres på trods af, at forældrene modsatte sig det, fordi de ikke selv kunne deltage, idet samværet var afbrudt. Ankestyrelsen vurderede, at det var i overensstemmelse med hensynet til den unge og formålet med anbringelsen, at han blev konfirmeret sammen med sine klassekammerater som ønsket.</p>	1-17
<p>Spørgemålet om opholdskommune – handlekommune – forældrekurser – forældrekompetenceundersøgelser</p> <p>Ankestyrelsen har taget stilling til, hvem er handlekommune i forhold til kurser om udvikling af forældreevnen til forældre til et anbragt barn. Ankestyrelsen vurderede, at det er den anbringende kommune, der er handlekommune og ikke forældrene nuværende bopælskommune.</p>	71-17
<p>Spørgemålet om økonomisk støtte – transportudgifter – familiesammenføring – herboende barn</p> <p>Ankestyrelsen har taget stilling til, om der kan gives økonomisk støtte efter servicelovens § 52 a til flybilletter til forældre til en ung, der har opnået asyl i Danmark. Vi har vurderet, at der ikke er hjemmel i § 52 a til at give økonomisk støtte til gennemføre en familiesammenføring, der er bevilget efter anden lovgivning.</p>	84-17
<p>Spørgemålet om økonomisk støtte – betingelser for støtte efter serviceloven – udenlandsk statsborger – samvær i Danmark. En far, der er bosiddende i Holland, har søgt om økonomisk støtte til hotel mv. i forbindelse med samvær med et barn, der er anbragt uden for hjemmet. Ankestyrelsen har vurderet, at hans ophold i Danmark har en så lejlighedsvis karakter, at han ikke opfylder opholdskravet i servicelovens § 2.</p>	90-17